

Vänstern i Strängnäs

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | TEMA KLIMAT & MILJÖ | 2025

ODR SAMHÄLLSINFORMATION

Vänstern i... är en del av
skriftserien Folkviljan.

Ny regering behövs

för att rädda klimatet

**För ett rättvist
Strängnäs**

**Rösta i kyrkovalet
21 september**

Peter Hjukström

"För alla med hjärtat till vänster är en röst på ViSK det givna alternativet i kyrkovalet den 21 september."

Leena Tegevi

"Ulvaskogen är en av få gammelskogar som finns kvar i kommunen och den är mycket värdefull på flera sätt."

Nils A Andersson

"Tänk sju generationer framåt innan du väljer de politiker som ska axla ansvaret. Ansvaret för framtiden, inte delårsrapporten"

INTRO

Klimat- rättvisa nu

Här är årets tredje nummer av Vänstern i Strängnäs. Din lokala vänstertidning för Strängnäs kommun.

● Fokus av detta nummer är klimat och miljö. Två frågor som är helt avgörande för grunden för vårt samhälle. Om världens länder inte lyckas få stopp på den globala uppvärmningen, hejda utarmningen av den biologiska mångfalden och skapa en giftfri miljö så ser framtiden mer dystert ut.

Sverige är inte på något sätt bäst i klassen. De svenska skogskapitalisterna i SCA meddelar att de ska lämna certifieringen för hållbart skogsbruk, vill strunta i samernas rättigheter, planterar invasiv contortatall och kalhugger urskog.

Protesterar du mot skövlingen i Amazonas? — Dags att titta på hemmaplan!

[vansterpartiet.se/
blimedlem](https://vansterpartiet.se/blimedlem)

För ett hållbart Strängnäs

Utan ekologisk och social hållbarhet kommer vi inte att ha ett hållbart samhälle. Arbetet för att minska klimatpåverkan och bevara den biologiska mångfalden får inte misslyckas.

4 FÖRSLAG

Vänsterförslag för ett mer miljövänligt Strängnäs.

Sommarcykelvägar mellan kommundelarna

En sommarcykelväg är en bättre sort av grusväg som inte är avsedd att snöröjas. Den kan användas av cyklister och gångtrafikanter en stor del av året. Den blir väldigt mycket billigare än en asfalterad cykelbana med gatlysen, så att binda ihop kommundelarna och alla platser mellan dem blir möjligt.

En ekoby i Strängnäs kommun

En ekoby är ett bostadsområde med energisnåla hus som byggts med naturvänliga och sunda material.

En ekoby ska ha miljövänliga energikällor och möjlighet till viss självhushållning. Strängnäs kommun borde planlägga ett område som kan vara ett första hållbart bostadsområde.

Solceller på alla kommunala tak

Kommunen äger många hus. Flera av dessa är höga hus med mycket solinstrålning. Där borde det vara en bra plats att bygga solceller. Tillsammans med batterilagring så kan det ge grön el direkt till kommunens förbrukning.

Kostnadsfritt resande med en utbyggd kollektivtrafik

För att lyckas med att sänka utsläppen från trafiken så måste bilåkandet minska. Alla har inte råd att skaffa en elbil och det skulle inte endast vara positivt ändå. Med bussar som går oftare, som passar mer flexibelt med tågen och som det bara är att gå på och åka med så kan fler ställa bilen.

LEDARE

Det finns ingen planet B

Klimathotet, utrotandet av arter, gifter som sprids i miljön och andra miljöfrågor kan kännas avlägsna och stora.

Det gäller då att komma ihåg att vi på det här klotet har lyckats med svåra och stora miljöfrågor tidigare. Vi måste då göra vår del.

● **Hålet i ozonlagret** kommer åtminstone de som är 40+ ihåg. Ozonnedbrytande kemiska ämnen i kylanläggningar och sprayflaskor spreds i atmosfären och hela vägen upp där de bröt sönder ozonlagret. Hotet mot natur och människor som var på väg att bli oskyddade från UV-strålning resulterade i förbud och utfasning av de värsta ämnena, med hårda regler på kontroll av köldmedieanvändning. Nu är hotet i princip avvärjt.

Havsörnarna i Sverige var på 70-talet på väg att dö ut. Bekämpningsmedlet DDT och PCB-ämnen (isoleroilja, smörjmedel, mjukmedel) är svårnedbrytbara och giftiga ämnen som spreds i naturen. De hade stor användning från 1930-talet och framåt. De ansamlas i fettvävnad och örnarna som är högst i näringskedjan fick i sig höga halter. Det resulterade bland annat i att äggen blev sköra och häckningar misslyckades. Det blev inga nya örnar. 1972 förbjöds PCB i Sverige, DDT förbjöds och användes i jordbruket till 1975. Havsörnarna ökade igen och räddades från utrotning. PCB finns fortfarande kvar i exempelvis fogmas-

sor i betonghus och i gamla transformatorer. Nu har halterna av PCB slutat att minska i Östersjön.

Nutidens PCB är PFAS. PFAS är inte klorerade ämnen som PCB och DDT utan fluorerade. PFAS används som industrikemikalier, i brandsläckningsskum, i non-stickmaterial i din stekpanna, i elektronik och när det behövs ett ämne som är extra tåligt. Problemet är ju att extra tåligt betyder extra svårt att bryta ned i naturen. Halterna ökar stadigt och antalet PFAS-ämnen som det larmas om i dricksvatten och mat ökar i takt med att de kan analyseras. Förstås så visar det sig också att de inte direkt är hälsosamma.

Någon gång måste mänskligheten börja tänka i förväg (och inte bara på pengarna). Om vi producerar giftiga evighetskemikalier så kommer det att bli problem till slut. Det kanske inte sker idag men någon gång framöver så kommer halterna att börja öka till nivåer där det blir skador.

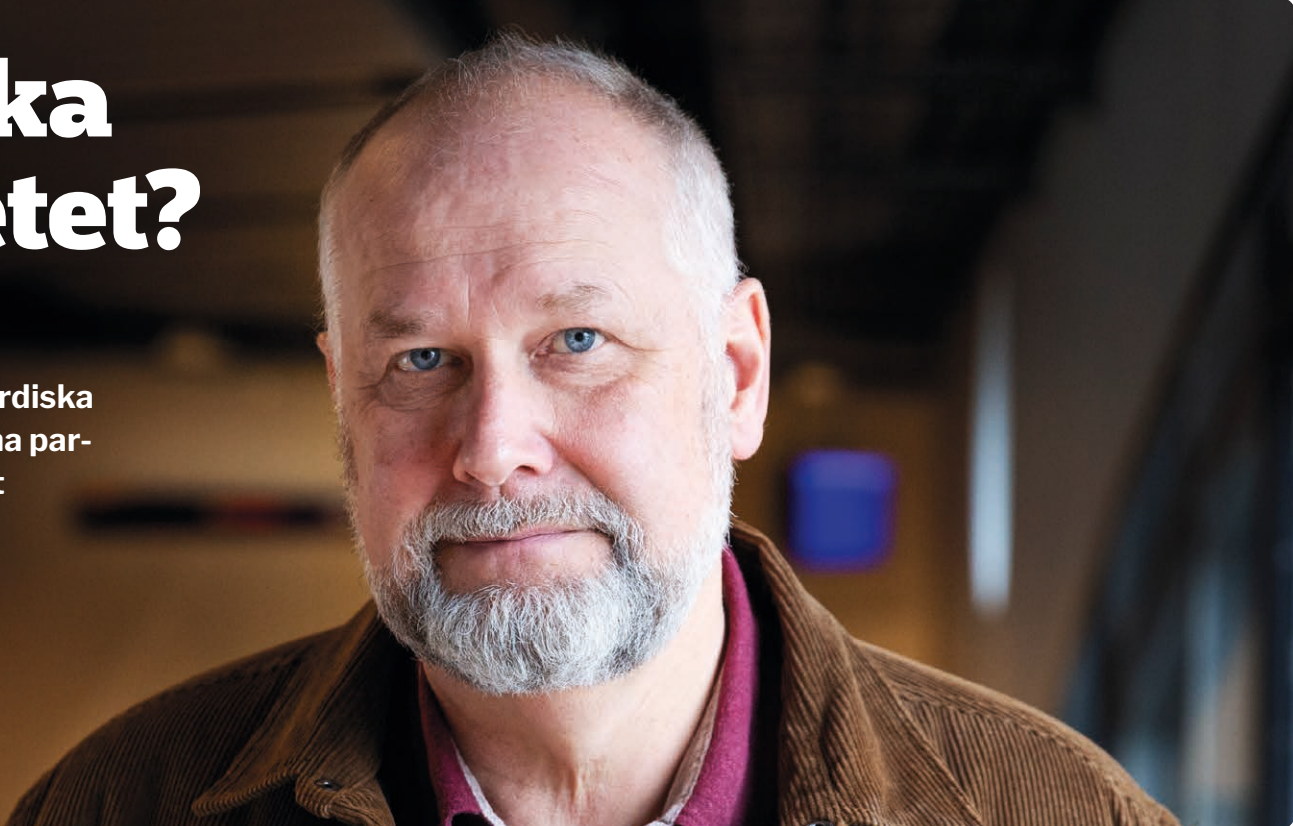
Vi lånar planeten av våra barnbarn.

FOTO: AGNES STUBER

Ska EU svika klimatarbetet?

Det är högern som regerar i EU. I de nordiska EU-länderna var det vänstern och gröna partier som vann valet till EU-parlamentet 2024 medan extremhögern tappade stöd. Men så såg det inte ut på kontinenten.
Den nya EU-kommis-sionen är den mest högervridna som vi har sett.

● **Regeringar ledda** av högerpartier dominerar i EUs ministerråd. I EU-parlamentet har den stora högergruppen EPP, där moderater och kristdemokrater ingår, majoritet med tre högerextrema grupper. Det är en majoritet som de inte har tvekat att använda vid flera tillfällen.
För klimat- och miljöarbetet är den nya majoriteten dåliga nyheter. EU-kommis-sionen har fokus på ”för-enkling” och konkurrenskraft. Det innebär att nyligen antagen miljölagstiftning öppnas upp för att försvagas eller skjutas framåt i tiden. Vi har redan haft stora konflikter om redan antagen lagstiftning om avskogning, avgaskrav på bilar, klimattullar och

företagsansvar. Ofta har vi kunnat stoppa rena försämringar av lagarna, men vi får ägna mycket kraft åt att förhindra försämringar istället för att driva igenom nödvändiga förbättringar.
I EU-parlamentet vacklar den traditionella högern mellan att luta sig emot extremhögern och göra upp vänsterut. Inom extremhögern finns högljudda vetenskapsförnekare i klimatfrågan och ledamöter som bara upprepar de mest reaktionära åsikterna från industrin. EU-parlamentet har tidigare varit en pådrivare i EUs miljöarbete, genom parlamentets ändringsförslag har kommissionens förslag gjorts bättre. Nu är rollerna

ombytta, en majoritet i parlamentet vill istället försämrare förslagen.
I valrörelsen talade moderaterna om att klimatfrågan skulle lösas i EU, väl på plats gör de sitt bästa för att försvaga klimatarbetet. Industrins lobbyister har direkt inflytande över högerens ledamöter, samma ledamöter som ofta angriper miljöarbetets arbete. En miljörelse som har en bråkdel av industrins resurser att försöka påverka besluten.
Idag framstår det som oklart om EU kommer att stå fast vid viktiga klimatbeslut som att fasa ut fossila bränslen för bilar, fartyg och flyg. Det påverkar investeringarna, företagen

tvekar när EU tvekar. För Sverige innebär det att viktiga investeringar som hade inneburit nya jobb och minskade utsläpp inte blir av.
Även Sveriges roll i EU har förändrats, från pådrivare till bromskloss. Som en direkt effekt av regeringens oansvariga klimatpolitik ser Sverige ut att missa de uppsatta klimatmålen.
En ny rödgrön regering i Sverige efter valet 2026 kan ändra på det. Vi ska se till att klimatarbetet får ny kraft och att Sverige klarar klimatmålen. Vi ska se till att Sverige åter blir pådrivare, inte bromskloss, för klimatarbetet i EU.
Jonas Sjöstedt

Stor jobsatsning ställer om Sverige

Så mycket vill Vänsterpartiet frigöra för offentliga investeringar genom införandet av ett underskottsmål på en procent av statsbudgeten under en tio-årsperiod. En investering för framtiden som skapar 80 000 jobb som framöver kommer betala sig själv.
Hit ska pengarna gå:

Ladd-infrastruktur och bättre vägar
De 170 miljarderna innebär även att väg- underhållet stärks och att ladd-infrastruktur för elbilar kan byggas ut i hela landet.

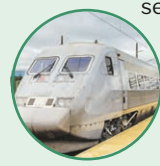
Ökad elproduktion
50 miljarder kronor för att bygga ut stamnätet och öka överföringskapaciteten för att undvika att hushåll och företag får bära kostnaden via höjda skatter.

Bygg ut järnvägsnätet
170 miljarder för att möjliggöra en total renovering av hela järnvägsnätet, utbyggnad av Malm-banan, färdigställning av Ostkustbanan och samtidigt rädda flera av de nu existerande regionala lokalbanorna.

Renovera och klimatanpassa allmännyttan
100 miljarder till att renovera allmännyttan: Omkring 140 000 bostäder är i behov av akut renovering och nästan lika många är i behov av renovering inom kort. Bygg- och fastighets-sektorn står för en femtedel av Sveriges territoriella

Fler jobb
Stora klimatinvesteringar kräver stora arbetsinsatser. Genom dessa satsningar skapar vi upp emot 80 000 nya jobb inom flera olika sektorer. Fler som kommer i arbete och ett samhällsansvar för klimatomställningen istället för prischockspolitik mot låginkomsttagare.

VÄNSTERNES KLIMATPAKET

Skogen är mest värd när träden får stå kvar

**Vad kan en skogsägare leva av?
Timmer? Pappersmassa?
Eller turism?**

Leif Öster på Dalagård i byn Fors har valt det senare.

–Det finns knappt någon enskild skogsägare som kan leva på avverkning. Skogen är som mest värdefull när träden får stå kvar, säger han.

I Leif Östers skog i Fors får träden stå kvar så länge som möjligt. Allt timmer i de gästhus han byggt kommer från den egna skogen. För Vänsterpartiets klimatpolitiska talesperson Kajsa Fredholm är hans exempel ett bevis för att det finns bättre sätt att sköta skogen än att hugga ned stora arealer åt gången.

● **69 procent av Sverige** täcks av skog. En stor majoritet av de privata skogsägarna har ärvt den skog de förvaltar. Men det är bara några få procent som äger mer än 200 hektar. I snitt äger den svenske skogsbonden 12 hektar skogsmark.

–Det säger sig själv att det inte går att leva på, säger Leif Öster. Ändå tjarar LRF och skogsnäringen om bristande lönsamhet om man inte får rätt att avverka som man vill, ibland till och med om risken för konfiskering av marken, trots att det aldrig skett någon sådan!

Och klimatmålen? De är omöjliga att nå med nuvarande politik, fastslog Naturvårdsverket i våras, speciellt för skogen. Tillväxten är för låg. Kritiken påverkar inte regeringen. Direktiven i den skogsutredning som tillsatts pekar på fortsatt storskalig avverkning i form av kalhyggesbruk som tillfredsställer skogsindustrins behov av virke.

Kursändring

Det finns emellertid tecken på kursändring, menar Leif Öster. Allt fler skogsägare söker mer naturnära alternativ.

I det avseendet kan svenska kyrkan bli ett föredöme. Kyrkan är Sveriges femte största skogsägare med sina 404 000 hektar skogsmark. I kyrkans egen skogsutredning – som ska beslutas på kyrkomötet i november – betonas såväl klimatnytta som naturskogsbruk. Utredaren föreslår att hälften av kyrkans skog undantas från kalhyggesbruk.

20 procent av marken föreslås formellt bli skyddad för ökad mångfald och kolinlagring, medan 30 procent omvandlas till naturnära skogsbruk.

Sex procent skyddad

I dag har endast 8,9 procent av den svenska skogen sådant formellt skydd, varav 61 procent är fjällnära skog. Av den produktiva skogen handlar det om sex procent i hela landet, i Svealand och Götaland blott tre.

Trots detta har flera stift protesterat mot förslaget att skydda stora delar av kyrkans skog från avverkning. I Expressen liknar förre ärkebiskopen K-G Hammar upproret vid att kyrkans företrädare hellre tjänar mammon. Protesterna imponerar inte heller på Leif Öster. ”Kyrkan blir klassens ljus om skogsförslaget antas”, skriver han i Supermiljöbloggen.

–Skogspolitiken andas en osund närhet till skogsindustrin, vilket gör det svårt för den enskilde skogsägaren att välja en egen väg, hävdar han.

Avverkning styr

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) sorterar till skillnad från andra utbildningar under näringslivsdepartementet i stället för utbildningsdepartementet.

–Det innebär att forskningen är styrd mot avverkning och produktion, och att det finns alltför lite studier om ett naturnära skogsbruk, säger Öster.

Det missgynnar i sin tur de omkring 300 000 privata skogsägare som äger hälften av all svensk skog, och som har obetydliga eller inga inkomster av träden de ärvde. En skog som skulle ha mått bra av mindre gallring och mer luckhuggning, då enstaka, äldre träd tas ut i stället för flera hektar åt gången. En skog som de skulle vara stolta att visa upp, och glada att vara i.

När gör träd störst klimatnyttan?

Som bioenergi:
→ ingen alls

Som kartong:
→ försvinnande kort

I trähus:
→ i hundra år.

Mest i skogen

KÄLLA: ERIK WESTHOLM,
10 TANKAR OM SKOGENS FRAMTID

FOTO: ANDREA ANDERSSON TAL

Stå kvar

Självbestämmande

I debatten framställs skogsägare ofta som offer – inte för högeffektiva skogsmaskiner utan för hot mot sin äganderätt.

–Det finns inget land där äganderätten är så stark som i Sverige, invänder Leif Öster. Problemet är snarare att svensk skogspolitik är så hårt styrd att alternativen blir få.

Fram till 1993 var svensk skogspolitik strängt reglerad. Skogen skulle leverera exportinkomster och den svenska produktionsmodellen blev ett internationellt föredöme. 1993 upphörde den hårda regleringen, och miljöhänsyn likställdes med produktionsmål. ”Frihet under ansvar” blev samtidigt en ursäkt för att slippa begränsa huggfesten. Själva inriktningen påverkades knappast.

ytta?

Skräckexempel

I den globala uppvärmningens tid är detta sedan länge historia, och Sverige snarare ett skräckexempel.

I dag talas om skogens roll som kolsänka och vikten av att låta träden stå kvar. Svenska företrädare uppträder som bromsklossar när EU:s fit för 55 kräver att klimatgaserna ska minska med minst 55 procent till 2030.

Fyra av tio svenskar vill se minskat antal avverkningar, enligt SOM-institutet, endast sex procent fler. Skogsindustrin håller inte med. Med årliga vinster på 50 miljarder kronor har den goda skäl att applådera regeringens direktiv till skogsutredningen.

Flyttar pengarna

För enskilda skogsägare är utgången inte lika gynnsam, påpekar kulturgeografen Erik Westholm i sin bok ”10 tankar om skogens framtid”; för vad händer när skogen tar slut? Jo, skogsindustrin kan flytta sina pengar till andra, om möjligt lika lönsamma verksamheter.

Skogsägaren har bara kvar sina kalhyggen.

–Men vi är en miljon svenskar som bor på landsbygden, och vi blir inte färre trots allt tal om motsatsen, påpekar Leif Öster, som drivit sin Dalagård med hustrun Cecilia i femton år.

I en hållbar ekonomi blir de lantliga tillgångarna en resurs att leva på, alltifrån mathantverk och turism till noggrant utvalt, långlivat timmer.

▼ Per Längby

FOTO: AGNES STUBER

Kajsa Fredholm, klimatpolitisk talesperson och riksdagsledamot för Vänsterpartiet.

Vinst viktigare än klimatet?

● Under hotet av en klimatkollaps satsar bil- och stålindustrin på omställning. Skogsindustrin däremot kräver business as usual.

För 300 000 privata skogsägare innebär det fortsatt skövling av naturnära skogar och artrika biotoper.

För klimatet innebär det ett steg närmare kollapsen.

– De flesta privata skogsägare vill skydda sin skog, men saknar medel att förverkliga det, framhåller Kajsa Fredholm, klimatpolitisk talesperson och riksdagsledamot för Vänsterpartiet.

När vi talas vid har de båda skogsjättarna SCA och Holmen precis krävt att under en period få stryka miljöcertifieringen FSC för sina skogar; deras vidsträckta arealer räcker inte till för allt virke de vill avverka.

Hållbara alternativ

– De hävdar att råvaran trä kan ersätta fossil råvara och att man därför måste öka produktionen, säger Fredholm. Men alla alternativ måste också vara hållbara. EU-parlamentet har exempelvis sagt nej till palmolja eftersom produktionen orsakar stora skador för klimatet i de regnskogar där den odlas.

EU har blivit en nagel i ögat på skogsindustrin – och en huvudvärk för Sveriges borgerliga regering. I direktiven för den skogsutredning som tillsattes i början av året finns

punkten ”Möta policyutvecklingen i EU”. Låter det inte misstänkt likt bemöta?

Stödåtgärder

– Jo, säger Kajsa Fredholm, vi ser ju motstånd mot ett hållbart skogsbruk inom såväl kyrkan som från regeringen. Tidöpartierna har tagit bort många stödåtgärder för skogen, som för biotopområden och naturreservat. Vänsterpartiet har tvärtom föreslagit fyra miljarder mer årligen i sådant stöd.

Pengarna är tänkt att tas från det underskottsmål på minus en procent som Vänsterpartiet föreslog för några år sedan, och som under tio år skulle öka statsskulden från blygsamma 31,1 procent till högst överkomliga 39.

Totalt skulle Vänsterpartiets initiativ ge svenskarna 700 miljarder kronor i klimatåtgärder.

Samråd

I väntan på detta tenderar klimatsatsningarna snarare gå bakåt.

– Förslaget från skogsutredningen om kortare samråd vid avverkning – från sex veckor till tio dagar! – är ett sådant exempel, säger Kajsa Fredholm.

Dagens politik med sänkta krav på skogsägarna, menar hon, är riggad för skogsindustrin och de stora skogsägarnas profitbegär. Den missgynnar ett hållbart skogsbruk, och en skog man vill vara i.

Per Längby

KRÖNIKA

Rösta i kyrkovalet 21 september!

Svenska kyrkan är med sina drygt 5,4 miljoner medlemmar landets största medlemsorganisation. De vägval kyrkan gör påverkar hela samhället.

Kyrkovalet är viktigt! Lägg därför din röst på den partipolitiskt oberoende nomineringsgruppen Vänster i Svenska kyrkan (ViSK).

I Strängnäs kommun ställer ViSK upp till val i Mariefreds församling, i hela Strängnäs stift och till kyrkomötet (kyrkans "riksdag").

ViSK arbetar för en öppen och demokratisk folkkyrka.

ViSK arbetar för minskade sociala, ekonomiska och kulturella klyftor i samhället. Kyrkans diakonala/sociala arbete måste stärkas. Rekordhög arbetslöshet, de senaste årens höga inflation med kraftigt ökade kostnader för mat, boende, läkemedel och mycket annat, har gjort många människor fattiga. Fattigdom, ensamhet och utanförskap måste brytas!

ViSK arbetar för att kyrkan, som är en av landets största mark- och skogsägare, skall ta ansvar för den biologiska mångfalden. Gammelskogen måste bevaras och kalhyggen förbjudas. Ett grundläggande miljö- och klimattänk måste alltid prioriteras före kortsiktig ekonomisk vinst i bruk av skog och mark.

För alla med hjärtat till vänster är en röst på ViSK det givna alternativet i kyrkovalet den 21 september.

Din röst är avgörande och behövs!

Peter Hjukström
Styrelsemedlem i Vänsterpartiet i Strängnäs kommun och kandidat för ViSK i årets kyrkovalet i Mariefreds församling

Hälsoskadliga evighetskemikalier – i en kran nära dig!

Plötsligt hittades perfluorpropionsyra (PFPrA) i höga halter i dricksvattnet i Kalkbrottsvillorna i Vingåker. I samma veva larmade Naturskyddsföreningen om PFAS-ämnet TFA i vin.

FAKTA // VAD ÄR PFAS?

PFAS (Per- och polyfluorerade alkylsubstanter) är en grupp av syntetiskt framställda kemikalier som kännetecknas av att de innehåller en kolkedja där väteatomer helt eller delvis har ersatts av fluoratomer. De används bland annat i brandskum, i non-stickmaterial (exempelvis teflon), i elektronik, regnskydd i kläder, i smink. Flera PFAS är mycket stabila och bryts inte ner i miljön, vilket gör dem till så kallade "evighetskemikalier".

Några av de vanligaste har undersökts i djurförsök och visat sig vara hälsoskadliga. I flera fall där människor utsatts för höga halter har hälsoproblem uppstått.

I Ronneby, där boende under många år druckit dricksvatten förorenat med PFAS från brandsläckningsskum från närliggande flygbas, så har Göteborgs universitet gjort en forskningsstudie. Den pekar på ökad förekomst av diabetes typ 2 samt ökad risk för frakturer som är associerade med benskörhet, för höjda kolesterolnivåer i blodet, för förkortad amningsperiod och för språkstörning bland flickor. Forskning på andra platser i världen har visat på klara orsakssamband med förhöjda kolesterolnivåer, lägre födelsevikt, njurcancer och försämrat antikroppssvar efter barnvaccinationer.

Livsmedelsverket har sänkt gränserna för hur mycket av olika PFAS som det får finnas i vatten som produceras för användning som dricksvatten (kommunalt vatten, inte enskild brunn). PFAS 4 som är de fyra vanligaste förekommande ämnena har fått en gräns som ligger nära det som numera är bakgrunds-

halten i natur och grundvatten. Det får finnas 4 ng/l (0,000000004 g i varje liter vatten).

Hos oss i Strängnäs

Det kommunala dricksvattnet i Strängnäs innehöll år 2024 cirka 2 ng/l. Halten av TFA var 200 gånger högre. PFAS finns också i grundvattnet på flera platser i Strängnäs kommun.

Malmby flygplats inventerades och provtogs av försvarsmakten för tio år sedan. Elva dricksvattenbrunnar runt omkring flygplatsen provtogs och två hade PFAS. I en av brunnarna tangerade PFAS 4 livsmedelsverkets nya gräns. Vatten i bäckar ut från flygplatsen låg på samma nivå.

I Strängnäs så är den största källan för PFAS till Mälaren det kommunala reningsverket. En av de som tillför mycket PFAS till reningsverket är deponin Kvitten som efter grundläggande rening släpper sitt lakvatten från deponin till reningsverket.

Deponierna ställer till det

Deponier är vanliga källor för PFAS. Det har exempelvis hittats i grundvatten vid Norra skogen-deponin nordväst om Mariefreds tätort och i ytvattnet som rinner via Mört-sjön-Kvarnsjön-Marssjön innan det når Mälaren.

Den så kallade Rörgårdsdeponin på Åkers Swedens område i Åkers styckebruk har täckts med maskor från F18s flygplats i Tullinge. PFAS-halter i grundvatten har uppmätts till mellan 200-1200 ng/l. Innehållet är framförallt PFOS, en av de vanligaste PFAS som sedan några år tillbaka är förbjuden inom EU på grund av sina hälsoskadliga egenskaper. I rapporten påpekas att halterna uppströms deponin kan peka på att det finns andra källor också. Det behövs kompletterande provtagning i Bergaån och Lundby kärr och fler grundvattenrör för att se om det sker en spridning till vatten i området. Deponin ligger nära sjön Visnaren.

Stoppa folkmordet!

Vänsterpartiet kräver ett omedelbart och permanent eldupphör i Gaza, att ICC:s internationella arresteringsorder av Netanyahu följs och att sanktioner och

andra åtgärder mot Israel införs. Vi kräver också en internationell kraftsamling för att häva ockupationen och ett erkännande av Palestina i FN.

En klimatomställning kräver en samhällsomställning

Vi befinner oss i en klimatkris. Möjligheten att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader enligt Parisavtalets målsättning minskar dramatiskt. Förra året blev det varmaste året som uppmätts och medeltemperaturen passerade gränsen på 1,5 grader för första gången.

● **Omställningstakten måste** öka kraftigt och de globala utsläppen minska drastiskt. Tyvärr har regeringen och Sverigedemokraterna helt övergivit klimatambitionerna för Sverige. Genom att trixa med siffror och lova runt om kärnkraft försöker man slingra sig ur sitt ansvar.

Det har funnits en övertro på att marknaden ska hantera klimatomställningen utan att blanda in samhället. Men marknaden kan inte lösa kritiska systemfrågor, det helhetsansvaret kan bara det offentliga ta. Vänsterpartiets klimatpolitik är strukturerad, omfattande och folkligt förankrad. Genom miljardinvesteringar vill vi se till att klimatomställningen accelereras. Samhället måste ställa om snabbt om vi ska undvika klimatkatastrofen. Men om omställningen ska lyckas behöver den ske med en tydlig folklig förankring.

Skylden säger allt.
Det behövs en omställning av samhället. Vänsterpartiets klimatpolitik kan ge många av svaren.

Därför handlar klimatpolitiken också om sysselsättning, välfärd och regional utveckling.

Vi vill göra en klimatomställning som funkar för vanligt folk. Sänkta biljettpreiser i kollektivtrafiken, stärkt järnvägsunderhåll, klimatenoverade bostäder och förbättrad nybyggnation, ett robust elnät, stöd till lokal grön elproduktion och stärkt skydd av värdefull natur – det är några av åtgärderna i Vänsterpartiets klimatinvesteringspaket. Vi föreslår också Sverigejobben – en arbetsmarknadspolitisk insats som möjliggör investeringar i det kommunala VA-nätet och andra klimatanpassningsåtgärder. Med Vänsterpartiets investeringar

kommer Sverige att ta steg mot att bli världens första fossilfria välfärdsland. Vi föreslår en omställningspolitik som kommer att märkas i alla delar av vårt samhälle.

Klimatkrisen utgör ett existentiellt hot mot oss alla. Vi behöver ställa om. Ju längre vi väntar med att möta utmaningarna som den globala uppvärmningen ställer oss inför, desto allvarigare blir följderna för oss själva, våra barn och barnbarn. Men framtiden måste inte vara mörk. När vi pratar om klimatomställningen är det lätt att fastna i det negativa. Det finns saker att göra – tillsammans kan vi förändra!

FOTO: AGNES STUBER

Ida Gabrielsson

Hallå där, Leena Tegevi

Vad är Ulvaskogen och varför är det viktigt att skydda den?

Ulvaskogen är en av få gammelskogar som finns kvar i kommunen och den är mycket värdefull på flera sätt. Där finns en stor biologisk mångfald med flera fridlysta arter men framför allt är den ett populärt fritidsområde som är lättillgängligt och tätortsnära.

Kommunstyrelsen avfärdar e-förslaget om att göra Ulvaskogen till naturreservat, vad tycker du om det?

Jag tycker att kommunen borde respektera det enorma engagemang som finns för Ulvaskogen, med över 3200 namnunderskrifter, fler än 20 organisationer och företag och många frivilliga som engagerat sig för Ulvaskogens bevarande.

Markägaren, Finja Betong, har meddelat att de inväntar skogsutredningen som vill minska skyddet för gamla skogar så att de kan avverkas med ännu större lönsamhet när hänsynen försämrats. ■

(V): Inför Sverigebiljett för 450kr i månaden

Klockan är strax efter sju på morgonen och på 11:ans spårvagn ifrån Bergsjön trängs Jenny med andra på väg in till stan. Trots att folk är blöta och morgontrötta så hjälps man åt med barnvagnar och annat. På andra sidan landet i Upplands Väsby regnar det också. Pendeln är inställd, igen, och Kamal står bland hundratals andra och hoppas att han inte ska bli alltför försenad till jobbet. Ännu längre norrut står Ylva utanför sin by i Härjedalen och väntar på en av de fyra dagliga länsbussar hon numera har att välja mellan när hon på grund av åldern inte längre kör bil.

Så här ser det ut. Runt om i landet är vanliga människor beroende av en alltmer underfinansierad kollektivtrafik med eftersatt underhåll. Priserna har ökat med över 42,5 procent på bara tio år och investeringar i nya spår har stoppats av regeringen.

Självklart är detta en fråga om klass. Majoriteten av alla vardagsbilister är välbärgade män i storstad. Idag är det dem man tar hänsyn till vid planering och politiska beslut. Svensk Kollektivtrafik visar i en aktuell studie hur staten subventionerar förmånsbilister med 114 000 kronor. Något liknande kan en kollektivresenär bara drömma om.

Andra prioriterar annorlunda. Städer som Tallinn och Luxemburg har sedan länge helt avgiftsfri kollektivtrafik som finansieras via skatten.

I Sverige följer små orter som Ockelbo efter med goda resultat – folk ställer bilen och äldre kan bo kvar när turtätheten ökar. Tyskland har tagit ett steg på vägen med en biljett där du kan resa i hela landet för 49 euro i månaden. Samma sak föreslog Vänsterpartiet redan 2023. Med en Sverigebiljett på 450 kronor i månaden skulle man kunna resa lokalt och regionalt i hela landet. Det är politik för vanligt folk.

Tove Persson

FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

